

Paskaidrojuma raksts
Valmieras novada pašvaldības domes 2023. gada __. _____ saistošajiem noteikumiem
Nr. _____
Par sociālajiem pakalpojumiem Valmieras novadā

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	<p>1.1. Saistošo noteikumu "Par sociālajiem pakalpojumiem Valmieras novadā" (turpmāk – saistošie noteikumi) izdošanas mērķis ir noteikt Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) iestādes "Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde" (turpmāk – Pārvalde) sniegto un nodrošināmo sociālo pakalpojumu veidus, to piešķiršanas un samaksas kārtību, lai apmierinātu iedzīvotāju pašaprūpes un aprūpes vajadzības Valmieras novada pašvaldības administratīvajā teritorijā. Saistošie noteikumi tiek izdoti pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma (turpmāk – Likums) 3. panta otro un trešo daļu, Invaliditātes likuma 12. panta sestās divi prim daļu un Ministru kabineta 2003. gada 27. maija noteikumu Nr. 275 "Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta" 6. punktu.</p> <p>1.2. Līdz saistošo noteikumu izdošanai sociālie pakalpojumi Valmieras novadā tika nodrošināti saskaņā ar Valmieras novada pašvaldības domes 2021. gada 25. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 18 "Par sociālajiem pakalpojumiem Valmieras novadā". Piemērojot praksē saistošos noteikumus, ir konstatēta nepieciešamība tajos veikt precizējumus un labojumus, kā arī mainīt atsevišķu sociālo pakalpojumu piešķiršanas, sniegšanas un samaksas kārtību, ņemot vērā attiecināmajos normatīvajos aktos veiktos grozījumus. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra noteikumu Nr. 108 "Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi" 140. punktā paredzēto regulējumu, atbilstoši, kuram grozījumu noteikumu projektu nesagatavo, ja tā normu apjoms pārsniedz pusi no spēkā esošo noteikumu normu apjoma, šajā gadījumā, atbilstoši minētajam nosacījumam sagatavots jauns saistošo noteikumu projekts "Par sociālajiem pakalpojumiem Valmieras novadā".</p> <p>1.3. Saistošajos noteikumos precizēta sociālā pakalpojuma aprūpe mājās samaksas kārtība, kas nodrošināma no Pašvaldības budžeta līdzekļiem, proti, pakalpojums piešķirams un apmaksājams no Pašvaldības budžeta līdzekļiem pilngadīgai, atsevišķi (vienai) dzīvojošai personai, kurai nav likumīgo apgādnieku, nav noslēgts uztura līgums, un kuras ienākumi ir mazāki par valstī noteikto minimālo darba algu. Pārējos gadījumos Pārvalde izvērtē klienta un viņa apgādnieku iespējas samaksāt par pakalpojumu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību. Saistošajos noteikumos tiek noteikts, ka pēc pakalpojuma samaksas klienta rīcībā esošie līdzekļi nedrīkst būt mazāki par Valmieras novada pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni, kas ir labvēlīgāks nosacījums. Ministru kabineta 2003. gada 27. maija noteikumos Nr. 275 "Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība</p>

un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta” ir noteikts, ka pēc pakalpojuma samaksas klienta rīcībā esošie līdzekļi nedrīkst būt mazāki par normatīvajos aktos par kārtību, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par trūcīgu, noteikto ienākumu un materiālā stāvokļa līmeni, kuru nepārsniedzot persona tiek atzīta par trūcīgu.

1.4. Saistošajos noteikumos tiek mainīts pakalpojuma “Atbalsta personas vai ģimenes pakalpojums” nosaukums uz “Sociālā mentora pakalpojums”, nemainot pakalpojuma saturu un apjomu.

1.5. Saistošajos noteikumos Aprūpes pakalpojuma apjoms tiks noteikts atkarībā no bērna ar invaliditāti pašaprūpes, neatkarības un patstāvības līmeņa, ikdienas aktivitāšu pārklājuma un mājsaimniecības locekļu iespējām sniegt nepieciešamo atbalstu, nepārsniedzot 2021. gada 18. maija Ministru kabineta noteikumos Nr. 316 "Noteikumi par asistenta, pavadona un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti" noteikto pakalpojuma stundu skaitu (līdz 80 stundām mēnesī) un stundas likmi (4,79 euro, ieskaitot nodokļus). Savukārt saskaņā ar Invaliditātes likuma 12. panta sestās divi prim daļas noteikumiem, Pašvaldībai saistošajos noteikumos ir jānoteic aprūpes pakalpojuma personām no 5 līdz 18 gadu vecumam piešķiršanas, atteikšanas, izbeigšanas nosacījumi, kā arī kritēriji aprūpes pakalpojuma nepieciešamības novērtēšanai. Ņemot vērā minēto, saistošie noteikumi nosaka aprūpes pakalpojuma personām no 5 līdz 18 gadu vecumam, piešķiršanas kārtību, un saistošajiem noteikumiem pievienota pakalpojuma nepieciešamības novērtēšanas un pakalpojuma apjoma noteikšanas anketa. Līdz 2023. gada oktobrim minētais pakalpojums tika nodrošināts ES deinstitutionalizācijas projekta ietvaros un finansēts no Eiropas sociālā fonda.

1.6. 2023. gada 27. jūnijā tika apstiprināti grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumos Nr. 790 “Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas kārtībā no vardarbības cietušām un vardarbību veikušām pilngadīgām personām”, ar ko ir noteikts, ka no 2023. gada 1. jūlija ir palielināts no valsts budžeta finansētu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu apjoms. Atbilstoši minētajam regulējumam saistošajos noteikumos ir ietverts jauns pakalpojums – krīzes dzīvokļa/mītnes pakalpojums.

1.7. Ar 2023. gada oktobri nav iespējas ES projekta ietvaros sniegt un apmaksāt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem, līdz ar to saistošajos noteikumos ir iekļauta nodaļa par sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem noteiktām mērķa grupām, t.sk., bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus Pārvalde noteiktajām mērķa grupām nodrošinās Pašvaldības izveidotajās infrastruktūrās, proti, Valmierā, Mazsalacā, Rūjienā, Naukšēnos un Vaidavā, no Pašvaldības budžeta līdzekļiem atbilstoši pašvaldības noteiktajam cenrādī. Bērnām ar funkcionāliem traucējumiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu izmaksas kalendāra gadā līdzfinansēs Pašvaldība par summu, kas atbilst 50 procentiem no kārtējā kalendāra gadā noteiktās mediānas apmēra (EUR 343).

	<p>1.8. Izstrādājot saistošos noteikumus labvēlīgāki apstākļi tika paredzēti neaizsargātākajai sabiedrības daļai, proti, personām vai ģimenēm, kurām noteikts trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statuss.</p> <p>1.9. Stājoties spēkā saistošajiem noteikumiem, spēku zaudēs Valmieras novada pašvaldības domes 2021. gada 25. novembra saistošie noteikumi Nr. 18 "Par sociālajiem pakalpojumiem Valmieras novadā".</p>
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	<p>2.1. Dienas aprūpes centra, grupu mājas (dzīvokļa), specializētās darbnīcas, sociālās rehabilitācijas un aprūpes pakalpojuma personām no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti finansējuma avots līdz 2023. gada 31. oktobrim tika nodrošināts no Eiropas Sociālā fonda, atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumiem Nr. 313 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem" 9.2.2.1. pasākuma "Deinstitucionalizācija" īstenošanas noteikumi".</p> <p>2.2. Pēc projekta beigām un ar 2024. gadu deinstitucionalizācijas projekta ietveros sniegtie sociālie pakalpojumi tiks finansēti no pašvaldības budžeta, līdz ar to 2024. gada budžetā nepieciešams plānot papildu finansējumu no 1,5 līdz 1,8 milj. euro apmērā.</p>
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	<p>3.1. Pārvalde nodrošina Likumā noteikto pienākumu gādāt par pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarēto personu vajadzību saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Saistošo noteikumu regulējums pozitīvi ietekmē iedzīvotāju veselību ar iespējām saņemt pašvaldībā nodrošinātos sociālos pakalpojumus un atbalstu, nodrošinot vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības uzlabošanas jomā.</p> <p>3.2. Saskaņā ar Likuma 4. panta pirmo daļu sociālos pakalpojumus sniedz, pamatojoties tikai uz sociālā darba speciālista veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu, saistošajiem noteikumiem nav ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi un konkurenci.</p>
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Saistošie noteikumi nemainīs esošo atvieglojumu saņemšanas kārtību, kā arī neradīs papildu izmaksas uz administratīvajām procedūrām.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saistošie noteikumi precizē sociālo pakalpojumu piemērošanas kārtību, bet neprasa papildu jaunu cilvēkresursu iesaisti pakalpojumu piešķiršanai vai nodrošināšanai.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Saistošo noteikumu izpildi turpina nodrošināt Pārvalde, jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija nav nepieciešama.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	<p>7.1. Saistībā ar saistošo noteikumu grozījumiem nav izvērtējams izmaksu samērīgums, jo nav ietekmes uz izmaksām.</p> <p>7.2. Plānoto izmaksu palielinājums uz 2024. gada budžetu ir būtisks, taču ieguvumi visai sabiedrībai kopumā būs lielāki.</p>

<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>8.1. Saistošo noteikumu projekts publicēts Valmieras novada pašvaldības mājaslapā: www.valmierasnovads.lv, sadaļā “Sabiedrība” - “Sabiedrības līdzdalība” - “Publiskās apspriešanas” - “Saistošo noteikumu publiskās apspriešanas”.</p> <p>8.2. Viedokļa izteikšanas termiņš noteikts divas nedēļas no publicēšanas dienas.</p>
---	--